

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0248

Polarizace a zvýšená represe v Srbsku - rok po tragédii v Novém Sadu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. října 2025 o polarizaci a zvýšené represí v Srbsku - rok po tragédii v Novém Sadu (2025/2917(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na články 2 a 6 této smlouvy,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o Srbsku, zejména na usnesení ze dne 8. února 2024 o situaci v Srbsku po volbách¹ a ze dne 7. května 2025 o zprávách Komise o Srbsku za roky 2023 a 2024²,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 30. října 2024 s názvem „Zpráva o Srbsku za rok 2024“ (SWD(2024)0695), který je přiložen ke sdělení Komise ze dne 30. října 2024 s názvem „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2024“ (COM(2024)0690),
- s ohledem na předchozí prohlášení EU o Srbsku, zejména na otevřený dopis komisařky pro rozšíření Marty Kosové ze dne 5. února 2025, a na její následnou návštěvu Srbska v dubnu 2025,
- s ohledem na předběžné opatření ze dne 29. dubna 2025, kterým Evropský soud pro lidská práva Srbsku ukládá, aby ke zvládání davů nepoužívalo zvuková zařízení,
- s ohledem na prohlášení několika zvláštních zpravodajů OSN ze dne 4. srpna 2025, v němž odsoudili násilný zásah srbské vlády proti pokojným demonstrantům,
- s ohledem na četné zprávy a prohlášení domácích i mezinárodních lidskoprávních organizací, nezávislých sdělovacích prostředků

¹ Úř. věst. C, C/2024/6339, 7.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/6339/oj>.

² Přijaté texty, P10_TA(2025)0093.

a občanských skupin, které dokládají systematické případy zneužití moci v Srbsku,

- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech,
 - s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
 - s ohledem na žádost Srbska o členství v EU, podanou dne 22. prosince 2009,
 - s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Srbsko na straně druhé³, jež vstoupila v platnost dne 1. září 2013,
 - s ohledem na závěry předsednictví Evropské rady z prosince 2006, na závěry Rady EU z března 2020 a na závěry předsednictví Evropské rady přijaté v Kodani ve dnech 21.-22. června 1993 („kodaňská kritéria“),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. října 2011 o žádosti Srbska o členství v Evropské unii (COM(2011)0668), na rozhodnutí Evropské rady ze dne 1. března 2012 o udělení statusu kandidátské země Srbsku a na rozhodnutí Evropské rady přijaté ve dnech 27.-28. června 2013 o zahájení přístupových jednání se Srbskem,
 - s ohledem na Úmluvu OSN proti korupci (UNCAC) ze dne 31. října 2003, již je Srbsko signatářem,
 - s ohledem na čl. 136 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 1. listopadu 2024 se na vlakovém nádraží v Novém Sadu zřítil nově zrenovovaný betonový přístřešek, při čemž zahynulo 16 lidí a další byli zraněni; vzhledem k tomu, že od tragédie již uplynul rok, aniž by její vyšetřování pokročilo;
- B. vzhledem k tomu, že přítomnost a vliv Číny v Srbsku se v posledních letech v důsledku rozsáhlých investic do infrastruktury výrazně zvýšily, což vyvolává obavy ohledně transparentnosti a dodržování norem EU a právních předpisů v oblasti životního prostředí; vzhledem k tomu, že projekt stanice byl součástí vysokorychlostní železniční trati mezi Bělehradem a Budapeští a že jej realizovaly dvě čínské společnosti na základě mezivládní dohody mezi Srbskem a Čínou, mimo působnost běžného legislativního rámce EU pro

³ Úř. věst. L 278, 18.10.2013, s. 16, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_international/2013/490/oj.

zadávání veřejných zakázek⁴; vzhledem k tomu, že před obcházením pravidel pro zadávání veřejných zakázek prostřednictvím podobných dohod varovala Komise již ve své zprávě o Srbsku z roku 2024; vzhledem k tomu, že v březnu 2025 zahájil Úřad evropského veřejného žalobce vyšetřování možného zneužití finančních prostředků EU přidělených na rekonstrukci vlakového nádraží v Novém Sadu;

- C. vzhledem k tomu, že zřízení přístřešku vyvolalo bezprecedentní celostátní protesty vedené studenty, které požadovaly spravedlnost, institucionální odpovědnost, transparentnost, předčasné volby, integritu voleb, dodržování občanských svobod, dělbu moci, svobodu sdělovacích prostředků, ukončení systémové korupce a investice do vzdělávání; vzhledem k tomu, že tyto protesty se poté rozšířily po celé srbské společnosti;
- D. vzhledem k tomu, že od února do konce září 2025 se uskutečnilo více než 10 700 protestů ve více než 630 komunitách a 1 200 shromáždění místních komunit, včetně největší demonstrace v historii Srbska dne 15. března 2025 a druhé největší demonstrace dne 28. června 2025, čímž se toto hnutí stalo největším hnutím prostých občanů za poslední desetiletí;
- E. vzhledem k tomu, že protesty organizované studentským hnutím byly dosud převážně pokojné, byť v létě 2025 bohužel došlo i k několika násilným incidentům;
- F. vzhledem k tomu, že během masových protestů došlo k izolovaným případům vyvěšování radikálních symbolů a použití extrémní nacionalistické, proruské a šovinistické rétoriky, které byly podrobeny značné kritice ze zahraničí i zevnitř Srbska;
- G. vzhledem k tomu, že předchozí volby, jež negativně poznamenal tlak na voliče, kupování hlasů a organizované převážení voličů v Srbsku i ze zahraničí autobusy, se konaly za nespravedlivých podmínek a že volební proces celkově narušilo rozhodné zapojení prezidenta a systémové zvýhodnění vládnoucí strany; vzhledem k tomu, že nedávno konané místní volby v Zaječaru a Kosjerići nebyly podle nezávislých pozorovatelů ani svobodné, ani spravedlivé;
- H. vzhledem k tomu, že srbské orgány používají proti politickým oponentům násilí a proti demonstrantům v celé zemi nepřiměřenou sílu; vzhledem k tomu, že počátkem roku 2025 se represe vystupňovaly;
- I. vzhledem k tomu, že podle nezávislých zdrojů byli v březnu 2025

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

během největšího protestu v srbské historii demonstranti napadeni zvukovou zbraní, což vyvolalo vážné obavy ohledně přiměřenosti a zákonnosti použití síly; vzhledem k tomu, že lidskoprávní organizace získaly svědectví 3 400 účastníků, které tento incident poznamenal, ačkoli státní orgány vše oficiálně popřely; vzhledem k tomu, že srbská vláda přizvala k vyšetření tohoto incidentu ruskou Federální bezpečnostní službu (FSB); vzhledem k tomu, že oficiální vyšetřování incidentu, jehož součástí je více než 170 svědeckých výpovědí, je stále v rané fázi a dosud nebyly podány žádné obžaloby;

- J. vzhledem k tomu, že od konce roku 2024 jsou reakcí na protesty represe, včetně bití, svévolného zatýkání, používání slzného plynu, politicky motivovaného zadržování, deportací a hromadného sledování; vzhledem k tomu, že dosud bylo zaznamenáno více než 1 028 zatčení a nejméně 340 násilných incidentů, během nichž došlo i k vážným zraněním a které se dotkly i středoškolských studentů, přičemž nezávislí pozorovatelé zdůrazňují, že toto číslo nezahrnuje všechny případy;
- K. vzhledem k tomu, že od srpna 2025 se násilí dále vystupňovalo a vyznačuje se policejní brutalitou, mučením a sexuálním násilím vůči studentům, vyhrožováním ze strany útvaru zvláštní policejní ochrany (JZO), politicky motivovaným stíháním ze strany vyššího státního zastupitelství a očerňujícími kampaněmi provládních sdělovacích prostředků;
- L. vzhledem k tomu, že bezpečnostní agentury nezákonně nahrávaly a vysílaly v televizi soukromé rozhovory, z nichž některé byly následně použity k obvinění studentů a aktivistů z přípravy útoků na ústavní pořádek a bezpečnost Srbska, a že v reakci na domácí střety byla nasazena elitní vojenská jednotka Cobras, která v jednom případě dokonce střílela ostrou municí;
- M. vzhledem k tomu, že policie během násilných protidemonstrací ochraňovala skupiny provládních výtržníků a osoby s trestní minulostí, zatímco představitelé opozice, studenty i poslance srbského parlamentu bili a unášeli policisté v civilu;
- N. vzhledem k tomu, že v období od července do srpna 2025 komisař Rady Evropy pro lidská práva a Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva naléhali na srbské orgány, aby jednaly zdrženlivě, zastavily tvrdé potlačování studentského hnutí a respektovaly lidská práva a akademickou svobodu;
- O. vzhledem k tomu, že organizace občanské společnosti vyjádřily obavy ohledně návrhu zákona o změnách trestního zákoníku, trestního řádu a zákona z roku 2005 o mladistvých pachatelích a trestní ochraně mladistvých, jenž zavádí nové trestné činy a přísnější tresty, které by mohly nepřiměřeně omezovat svobodu projevu a shromažďování; vzhledem k nebezpečí, že tato ustanovení budou kriminalizovat formy

pokojných protestů nebo každodenní občanské chování, které neohrožují veřejnou bezpečnost ani ústavní pořádek;

- P. vzhledem k tomu, že prezident Vučić, který nemá podle srbské ústavy nad činností policie formální pravomoc, označuje protesty za „barevnou revoluci“ organizovanou a financovanou zahraničními tajnými službami západních států a tento postoj dále šíří provládní sdělovací prostředky; vzhledem k tomu, že tento narativ podpořila ruská Služba vnější rozvědky (SVR), jež obvinila EU z „podvratné činnosti“ s cílem podněcovat protesty; vzhledem k tomu, že při informování o protestech byli někteří novináři napadeni nebo jim byla odepřena ochrana;
- Q. vzhledem k tomu, že prezident Vučić rovněž používá vůči politikům EU, mimo jiné vůči poslancům Evropského parlamentu, kteří vyjádřili podporu demonstrantům, dehumanizující jazyk;
- R. vzhledem k tomu, že vláda a vládnoucí elita normalizovaly represe, když za násilné útoky spáchané stoupenci vlády, zastavení veřejné dopravy s cílem blokovat protesty, politicky motivované vyhoštění cizích státních příslušníků a obsazení centra Bělehradu provládními demonstranty udělily milosti;
- S. vzhledem k tomu, že více než 150 proruský orientovaných cizinců absolvovalo v Srbsku střelecký výcvik s cílem vyvolat nepokoje před parlamentními volbami v Moldavsku v roce 2025; vzhledem k tomu, že pachatelé tohoto zločinu, z nichž jeden byl napojen na vysoce postaveného srbského úředníka, byli zatčeni až po mediálním pozdvižení; vzhledem k tomu, že srbská vláda vyvíjela přímý tlak na parlamentní volby v Kosovu v roce 2025;
- T. vzhledem k tomu, že skupina srbských občanů, která byla později na žádost cizích státních orgánů zatčena srbskými orgány činnými v trestním řízení, páchala trestné činy z nenávisti mezi různými etnickými a náboženskými skupinami ve Francii a Německu s cílem vyvolat strach a násilí;
- U. vzhledem k tomu, že srbské orgány opakovaně prohlásily, že Srbsko je i nadále odhodláno vstoupit do EU a provést nezbytné reformy, avšak tempo pokroku v klíčových oblastech, jako je právní stát, svoboda sdělovacích prostředků, nezávislost soudnictví a boj proti korupci, se dosti zpomalilo;
- V. vzhledem k tomu, že dne 15. října 2025 navštívila Srbsko předsedkyně Komise von der Leyenová;
- W. vzhledem k tomu, že v červnu 2025 Komise oznámila, že na základě

nařízení (EU) 2024/1252⁵ zařadila projekt těžby lithia a bóru společnosti Rio Tinto u řeky Jadaru na seznam strategických projektů v třetích zemích;

1. připomíná, téměř rok po tragédii, 16 obětí, které přišly o život v důsledku zřícení betonového přístřešku na vlakovém nádraží Nový Sad dne 1. listopadu 2024, a vyjadřuje sounáležitost se všemi, kteří utrpěli zranění; znovu žádá, aby v návaznosti na vyšetřování příslušnými orgány proběhlo v souladu se zásadami právního státu úplné a transparentní soudní řízení a aby byly odpovědné osoby pohnány k odpovědnosti; vyzývá k nezávislému technickému posouzení konstrukční závady, ke komplexnímu přezkumu stavebních povolení a postupů dohledu a k úplnému posouzení možné korupce nebo nedbalosti; naléhavě vyzývá srbské orgány, aby rodinám obětí zaručily účinný přístup ke spravedlnosti a odpovídající odškodnění; zdůrazňuje, že je třeba šířeji prozkoumat, do jaké míry vedla korupce ke snížení bezpečnostních norem a tím k této tragédii přispěla;
2. podporuje právo srbských studentů a občanů na pokojné protesty požadující odpovědnost a demokratické reformy přímo související s právním státem, které EU od Srbska očekává; zdůrazňuje význam, který pro pokrok Srbska na jeho evropské cestě má občanská odvaha, odhodlání neuchylovat se k násilí a zapojení mládeže; bere na vědomí zařazení srbských studentů na užší seznam finalistů Sacharovovy ceny za svobodu myšlení za rok 2025; podporuje skutečné úsilí o dialog o tom, jak může vláda splnit požadavky studentů; je hluboce znepokojen tím, že situace v Srbsku je i nadále poznamenána napětím a polarizací, což by snadno mohlo vést k násilí, přičemž tato situace je přímým důsledkem nenávistných verbálních projevů, podpory násilí, očerňujících kampaní namířených proti oponentům a protiunijní a proruské propagandy, která je ve velkém měřítku šířena vládou kontrolovanými sdělovacími prostředky a také vládními činiteli, jakož i obecné neschopnosti oficiálních představitelů čelit minulosti Srbska a vyrovnat se s ní; vyzývá všechny politické a společenské aktéry v Srbsku, aby se takovéto rétoriky zdrželi a aby přispěli k vytvoření atmosféry vzájemného respektu, demokratického dialogu a deeskalace; naléhavě vyzývá srbskou vládu, aby podporovala inkluzivní zapojení do politického života a zaručila všem politickým stranám a kandidátům rovný přístup ke sdělovacím prostředkům; zdůrazňuje, že je důležité depolarizovat veřejný diskurz a podporovat politickou kulturu založenou na toleranci, kompromisu a respektu k demokratickým institucím; vyzývá občanskou společnost, sdělovací prostředky

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

a vzdělávací instituce, aby plnily aktivní úlohu při překonávání rozporů ve společnosti a posilování demokratické odolnosti;

3. je znepokojen prohlubováním politické polarizace Srbska; vyzývá všechny politické aktéry, zástupce občanské společnosti a příslušné zúčastněné strany v Srbsku, aby se zapojili do konstruktivního dialogu bez vnějšího tlaku či vměšování s cílem snížit politickou a sociální polarizaci, vybudovat důvěru mezi orgány a nalézt pro zemi udržitelnou cestu vpřed; zdůrazňuje, že svrchovanost a politický vývoj Srbska by měly odrážet aspirace jeho občanů;
4. co nejdůrazněji odsuzuje vlnu státem ovlivňovaného násilí a zastrašování a svévolného zatýkání pokojných demonstrantů, novinářů, představitelů organizací občanské společnosti a zástupců opozice v Srbsku; odsuzuje očerňující kampaně, zastrašování sdělovacích prostředků a zneužívání osobních údajů k diskreditaci demonstrantů a naléhavě vyzývá srbské orgány, aby zaručily svobodu sdělovacích prostředků; vyzývá vrcholné činitele, aby ukončili štvavou rétoriku, která podněcuje k nevraživosti nebo násilí; odsuzuje nezákonné sledování demonstrantů, například prostřednictvím softwaru Pegasus, Cellebrite a NoviSpy; vyjadřuje mimořádné znepokojení nad použitím sonických zařízení dlouhého dosahu a rozsáhlým využíváním slzného plynu proti civilnímu obyvatelstvu; naléhavě vyzývá k přijetí a provádění jasných protokolů o legálních technologiích pro zvládání davu a o nezávislých mechanismech dohledu; vyzývá srbskou vládu, aby plně zaručila a dodržovala právo obyvatel na shromažďování a svobodu projevu v souladu se srbskou ústavou, Všeobecnou deklarací lidských práv a Evropskou úmluvou o lidských právech; dále odsuzuje všechny formy nenávistných verbálních projevů a podněcování k nenávisti, zejména vůči národnostním menšinám;
5. je přesvědčen, že srbské vedení nese politickou odpovědnost za eskalaci represí, normalizaci násilí a oslabení demokratických institucí; vyjadřuje politování nad tím, že nejvyšší státní činitelé aktivně šíří konspirační teorie o tom, že se betonový přístřešek zřítíl v důsledku sabotáže nebo teroristického útoku; je znepokojen tím, že státní instituce, včetně donucovacích a soudních orgánů, se vůči těmto nepodloženým tvrzením nevymezily;
6. varuje před zneužíváním trestního práva k potlačování občanské angažovanosti; zdůrazňuje, že změny trestního zákoníku, trestního řádu a zákona z roku 2005 o mladistvých pachatelích a trestněprávní ochraně mladistvých nesmí vést ke kriminalizaci pokojného chování nebo nenásilných forem protestů; připomíná, že přiměřené uplatňování trestních sankcí je základním kamenem právního státu a závazků Srbska vyplývajících z Evropské úmluvy o lidských právech;
7. vyjadřuje znepokojení nad nezákonným zatýkáním, k němuž došlo

před protesty konanými ve dnech 15. března a 28. června 2025, a nad tím, že těmto zatčením předcházelo zveřejnění uniklých záznamů rozhovorů podezřelých osob v provládních sdělovacích prostředcích; konstatuje, že na základě těchto skutečností bylo zatčeno několik politických aktivistů a členů opoziční strany Svobodné občanské hnutí (PSG), z nichž někteří jsou stále v domácím vězení nebo v exilu; vyzývá k jejich okamžitému propuštění;

8. vyzývá k urychlenému, nestrannému a transparentnímu vyšetření všech zpráv o údajném zbytečném a nepřiměřeném použití síly, svévolném zatýkání, zadržování, mučení, sexuálním násilím páchaném na zadržovaných osobách, politicky motivovaném stíhání a dalším závažném porušování lidských práv, včetně toho, že na zadržené spoutané osoby bylo pliváno a byly vystaveny bití, slovnímu ponižování a výhrůžkám smrti; vyzývá orgány, aby důkladně prošetřily obvinění, že za těmito porušeními práv stáli vysoce postavení činitelé útvaru zvláštní policejní ochrany (JZO), zejména jeho velící důstojník Marko Kričak; opakuje, že tyto činy představují nelidské a ponižující zacházení zakázané mezinárodním právem a policejními předpisy;
9. bere na vědomí demisi předsedy vlády Miloše Vučevića, kterou Národní shromáždění potvrdilo dne 19. března 2025, a následné jmenování nové vlády vedené Đurem Macutem dne 16. dubna 2025;
10. všímá si zatčení a následného propuštění bývalých vládních ministrů Tomislava Momiroviće a Gorana Vesice v srpnu 2025 na základě obvinění ze zneužití pravomoci úřední osoby a podezření ze způsobení škody srbskému státnímu rozpočtu ve výši nejméně 115 milionů USD v souvislosti s rekonstrukcí železniční trati Bělehrad-Budapešť, včetně zřícení přístřešku na vlakovém nádraží ve městě Nový Sad; vyjadřuje hluboké politování nad mařením spravedlnosti, které brání tomu, aby osoby odpovědné za zřícení přístřešku na vlakovém nádraží byly pohnány k odpovědnosti; odsuzuje očerňující kampaně šířené prostřednictvím provládních kanálů, které jsou namířené proti soudcům a státním zástupcům usilujícím o prosazování právního státu;
11. důrazně odsuzuje vládní odvetná opatření namířená proti zaměstnancům ve vzdělávacím a kulturním sektoru, kteří podporují protesty, včetně ztráty zaměstnání, snižování platů, přítomnosti policie v areálech univerzit a odebrání financování státním univerzitám;
12. vyzývá srbské orgány, aby okamžitě obnovily financování univerzit; vyzývá příslušné instituce, aby zajistily neomezenou účast akademické a výzkumné obce na projektech financovaných EU;
13. odsuzuje jednání členů vládnoucí strany, kteří postavili nelegální tábor v parku Pionirski před sídlem prezidenta a následně jej rozšířili

na náměstí v blízkosti budovy Národního shromáždění; je hluboce znepokojen četnými zprávami o tom, že vládnoucí strana využívá při potlačování protestů osoby ze zločineckého prostředí, které útočí na demonstranty pomocí pyrotechniky a dále stupňují napětí, násilí a polarizaci v zemi; odsuzuje útoky na příslušníky národnostních menšin, mimo jiné na Slováky ve městě Bački Petrovac, Rumuny, Bulhary a Chorvaty, a etnicky motivované urážky, které se vyskytují v provládních sdělovacích prostředcích;

14. odsuzuje svévolné používání prezidentských milostí, které jsou udělovány osobám odsouzeným nebo stíhaným za násilí vůči studentům a dalším občanům účastnícím se pokojných protestů, neboť se domnívá, že to představuje přímé zasahování do justičního systému a vážně to narušuje právní stát;
15. vyzývá srbské orgány, aby umožnily bezpečný návrat všech občanů, kteří v důsledku politických represí, zastrašování nebo strachu z pronásledování uprchli ze země, a aby jim zaručily plnou ochranu a opětovné začlenění do společnosti v souladu se zákonem a mezinárodními závazky Srbska;
16. důrazně odsuzuje nezákonné zatčení a vyhoštění občanů EU, kteří ve svých prohlášeních podpořili protestující studenty, a zveřejnění osobních údajů občanů EU, za nímž stojí odsouzení váleční zločinci; vyjadřuje znepokojení nad rostoucím počtem zadržení občanů EU na hranicích Srbska;
17. co nejdůrazněji odsuzuje slovní útoky nejvyšších srbských představitelů na poslance EP za to, že se zúčastnili studentských protestů nebo učinili v souvislosti s těmito protesty prohlášení, přičemž nejznámějším příkladem je útok prezidenta Vučića na poslance EP ze skupiny Verts/ALE, k němuž došlo dne 5. září 2025;
18. odsuzuje zjevné vměšování Ruské federace do srbských protestů prostřednictvím dezinformací, jež šíří její představitelé, včetně Vladimira Putina, a podle nichž jsou protesty součástí „barevné revoluce“ podporované Západem; odmítá veškerá tvrzení srbských představitelů a šířená provládními sdělovacími prostředky, podle nichž se EU a některé její členské státy podílely na pořádání studentských protestů s cílem vyvolat „barevnou revoluci“; vyzývá srbské orgány, aby proti této zlovolné propagandě šířené v domácích sdělovacích prostředcích zakročily místo toho, aby se na ní podílely; je i nadále znepokojen nacionalistickými narativy, které se ozývají od některých účastníků protestního hnutí; vyjadřuje politování nad tím, že nacionalistické narativy, jejichž součástí jsou pojmy jako „Velké Srbsko“ a „srbský svět“ a které v minulosti prosazovali někteří členové srbské vlády, jsou i nadále využívány; připomíná, že tato rétorika nemá ve vztazích mezi EU a Srbskem místo a že oslabuje regionální stabilitu;

19. se znepokojením konstatuje, že souběžně s probíhajícími protesty srbská vláda zřejmě jedná s vlastníky společnosti United Media s cílem „oslabit“ nezávislé sdělovací prostředky působící v jejím rámci; varuje, že pokud by se to potvrdilo, znamenalo by to vážný útok na již ohroženou pluralitu sdělovacích prostředků v Srbsku; vyzývá Srbsko, aby v oblasti boje proti zahraničnímu vměšování a dezinformačním kampaním sladilo své postupy s politikami EU;
20. vyzývá k tomu, aby s cílem zajistit svobodné a spravedlivé volby v Srbsku byla okamžitě a plně provedena veškerá doporučení mezinárodních volebních pozorovatelských misí Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva v rámci Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE/ODIHR), zejména doporučení týkající se nezávislého auditu seznamu voličů, transparentního a pluralitního jmenování členů rady Regulačního úřadu pro elektronická média (REM) a zajištění spravedlivého a rovného přístupu všech politických aktérů k vysílacímu času na stanicích veřejnoprávního rozhlasového a televizního vysílání (RTS);
21. vyzývá srbské orgány, aby provedly plně transparentní komplexní technickou kontrolu bezpečnosti všech infrastrukturních zařízení, včetně těch, která se nacházejí na železniční trati vedoucí z Bělehradu přes Nový Sad k hranici s Maďarskem, s cílem zajistit jejich strukturální integritu, bezpečnost a soulad s mezinárodními normami; naléhavě vyzývá srbské orgány, aby neuváděly do provozu žádná infrastrukturní zařízení, která nemají nezbytná povolení a osvědčení pro bezpečný a nepřerušovaný provoz, zejména ta, která se nacházejí na mezinárodních a regionálně důležitých dopravních koridorech;
22. vybízí Srbsko, aby posílilo spolupráci se Skupinou států proti korupci (GRECO) a beze zbytku plnilo své povinnosti vyplývající z Úmluvy OSN proti korupci; vyzývá k větší transparentnosti vlastnictví a financování při zadávání veřejných zakázek na infrastrukturní projekty; zdůrazňuje, že Srbsko musí při schvalování těchto projektů dodržovat environmentální normy a práva místních komunit a národnostních menšin;
23. vyzývá Komisi a členské státy, aby prostřednictvím procesu přistoupení k EU a programu reforem přijatého v rámci Nástroje pro reformy a růst pozorně sledovaly provádění reforem; uznává, že Srbsko dosáhlo v některých oblastech pokroku, např. v oblasti hospodářského růstu, propojování regionální infrastruktury a spolupráce s EU v otázkách řízení migrace a energetické bezpečnosti; vítá účast Srbska na projektech financovaných EU v rámci plánu růstu pro západní Balkán a zelené agendy; vybízí Srbsko, aby pokračovalo v reformách v souladu s normami EU, a znovu potvrzuje, že EU je připravena podporovat úsilí obyvatel Srbska o demokratickou, prosperující a evropskou budoucnost;

24. zdůrazňuje, že se dlouhodobě zavázal k podpoře evropské perspektivy Srbska a jeho budoucího členství v EU, a zřetelně upozorňuje, že pokrok v procesu přistoupení k EU závisí na plném dodržování hodnot EU, procesu skutečně založeném na výsledcích a respektování demokracie, právního státu a základních práv, což patří mezi kodaňská kritéria;
25. opakuje, že přístupová jednání se Srbskem by měla pokračovat pouze na základě měřitelných a udržitelných výsledků v základních otázkách, zejména pokud jde o právní stát, boj proti korupci a organizované trestné činnosti, nezávislost soudnictví, svobodu sdělovacích prostředků, reformu veřejné správy, plnou harmonizaci se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU (SZBP) a sankce proti Rusku; připomíná, že pokud jde o soulad se SZBP, je Srbsko na západním Balkáně výraznou výjimkou; zdůrazňuje, že postupné sbližování se SZBP je klíčovým požadavkem pro všechny kandidátské země EU; vyzývá srbské orgány, aby podporovaly otevřenou diskuzi o přistoupení k EU založenou na faktech;
26. opakuje, že důrazně podporuje srbské organizace občanské společnosti, obránce lidských práv a nezávislé aktivisty, kteří usilují o posílení demokracie, právního státu a základních práv; vyzývá Komisi, aby pro subjekty občanské společnosti zajistila odpovídající a přístupné financování a účinné ochranné mechanismy; odsuzuje veškeré formy zastrašování, obtěžování nebo administrativního nátlaku na nevládní organizace a aktivisty; zdůrazňuje, že občanská společnost hraje zásadní úlohu při prosazování transparentnosti, monitorování demokratických norem a zajišťování odpovědnosti veřejných orgánů;
27. podporuje rychlé vyslání ad hoc zjišťovací mise EU do Srbska, které by se zúčastnil Evropský parlament a jejímž cílem by bylo posoudit na místě stav demokracie, probíhající protesty, útoky na demonstranty a represe namířené proti studentům, akademickým pracovníkům, pedagogům a zaměstnancům veřejného sektoru;
28. vyzývá nejvyšší představitele EU, aby nevydávali nepodložená prohlášení, v nichž chválí reformní proces v Srbsku; vítá posun v tónu předsedkyně Komise během její nedávné návštěvy Srbska, v němž se odráží přesnější posouzení základních problémů Srbska a negativních výsledků v oblasti základních reforem; bere na vědomí oznámenou dohodu týkající se nezávislého ověřování seznamu voličů a rady Regulačního úřadu pro elektronická média (REM), přičemž zdůrazňuje, že pokrok je posuzován na základě provádění reforem;
29. vyzývá Komisi, aby v souladu s globálním režimem sankcí EU v oblasti lidských práv zahájila iniciativu spočívající v cílených individuálních sankcích vůči osobám odpovědným za závažné porušování práva a lidských práv v Srbsku;

30. vyzývá členské státy EU, aby posílily ochranná opatření pro ohrožené osoby, včetně mimořádných víz a relokačních programů; naléhavě vyzývá EU a diplomatické mise členských států, aby důkladně sledovaly všechny probíhající soudní případy související s protesty; naléhavě vyzývá členské státy EU, aby jednotně reagovaly na zhoršování stavu demokracie v Srbsku, mimo jiné tím, že zváží cílené sankce vůči osobám odpovědným za závažné porušování zákonů a lidských práv v Srbsku;
31. vyzývá všechny země, které se zúčastní nadcházející výstavy Expo 2027 v Srbsku, aby vzaly v potaz vážné obavy a důkazy týkající se rozsáhlé korupce spojené s vládními orgány i skutečnost, že při organizaci a výstavbě výstavy údajně nejsou dodržovány základní stavební normy a právní požadavky;
32. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení předsedovi Evropské rady, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a prezidentovi, vládě a Národnímu shromáždění Srbska, Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva, Parlamentnímu shromáždění OBSE a Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy.